

ודוחה הגמרא: **הכי השתא, התם** לגבי כלאים **קנבוס** ולוף דווקא — שיש להם שורש ואין זרעם כלה — אותם **אסרה תורה** וכפי הנאמר "לא תזרע כרמך כלאים" ולמדנו בזה דהיינו זרעים הדומים לכרם ובאלו תולים אשכולות כעין ענבים, ואילו שאר זרעים **מדרבנן הוא דאסרי** ומאחר ואותם זרעים שנזרעו בכרם זה לא היו קנבוס ולוף אלא שאר זרעים שאינם אסורים אלא מדרבנן, משום כך (45) **האי שזרע את הזרעים**

ב-10 וחומר כי האי גוונא? והתניא, מעשה באחד שזרע זרעים בתוך כרמו של חבירו אחר שכבר חנטו הענבים ונעשו סמדר, ובא מעשה לפני חכמים, ואסרו את הזרעים משום כלאי הכרם והתירו את הגפנים! (44) ואמאי אסרו את הזרעים, לימא קל וחומר הוא, ומה האוסר דהיינו הגפנים האוסרים את הזרעים — אינו נאסר, הבא לאסור דהיינו הזרעים הבאים לאסור את הגפנים — ולא אסר, אינו דין שלא יתאסר?

מבואר בתוס' כאן [ד"ה והתירו] שכל הנדון אם אדם אוסר דבר שאינו שלו או לא היינו בכלאים דרבנן, וסוגייתנו הינה כרבי יוסי הסובר שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו, אבל בכלאים דאורייתא לדעת הכל אדם אוסר דבר שאינו שלו ודעת התוס' ביבמות [פג א ד"ה רבי יוסי] שאם הנדון בדין אדם אוסר דבר שאינו שלו ענינו בכלאים דאורייתא [וכפשוטת הסוגיא שם שעוסקת בתבואה ממש דהיינו מחמשת המינים, חזון איש], הרי שסוגייתנו בשיטת רבנן היא הסוברים שאדם אוסר דבר שאינו שלו, וכפי המבואר בגמרא אם היו הזרעים כלאים דאורייתא אף הגפנים היו נאסרות. והקשו, מדוע באמת לא העמידה הגמרא בכלאים דאורייתא וכרבי יוסי המתיר משום שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו?! ותירצו, כי לדעת רבי יוסי אף הזרעים מותרים כי מאחר ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו, אין כאן כלאים כלל. ומבואר בדבריהם, שאם מדאורייתא אדם אוסר דבר שאינו שלו, אזי אף על פי שמדרבנן אין אדם אוסר, מכל מקום יש כאן שם כלאים על הזרעים, ומשום כך קנסו רבנן את בעל הזרעים על אף שמצד הדין היו מותרים משום הקל וחומר. ורק אם דין אין אדם אוסר וכו' נתחדש גם בדאורייתא, הרי אין כאן שם כלאים כלל, ולא שייך לקנסו בזה אפילו מדרבנן.

44. כתבו התוס' [ד"ה שזרע], כי הטעם שהתירו הגפנים הוא משום שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו. ומטעם זה כתבו כי זה שנקטה הגמרא [והדגישה] שהגפנים היו "סמדר", היינו בכדי שלא נטעה לסבור שהטעם במה שהתירו את הגפנים הוא משום שכבר נגמרה גדילתם ולא הוסיפו שיעור מאתיים עם הזרעים, אלא שאף על פי שהיו סמדר והוסיפו מאתיים, מכל מקום הותרו מטעם זה שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו. 45. הקשה הקרן אורה, מדוע הוצרכה הגמרא לחדש ששאר זרעים מלבד קנבוס ולוף אינם אסורים אלא מדרבנן, והלא אף אם איסורם היה מדאורייתא לא היו הכרם והזרעים נאסרים מדאורייתא, כי מאחר ולא בעל הכרם זרעם אלא אדם אחר, הרי שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו ואין הכרם נאסר, ואף הזרעים לא היו נאסרים מדאורייתא משום הקל וחומר. ואם כן היה לה לגמרא להשיב שמאחר ולא שייך כאן איסור מדאורייתא כלל אלא מדרבנן בלבד, משום כך לא קנסו אלא את בעל הזרעים שזרע באיסור?! ותירץ, כי בכלאים האסורים מן התורה הדין הוא שאדם אוסר דבר שאינו שלו, ואם שאר זרעים היו אסורים מדאורייתא, הרי שאף הכרם היה נאסר. ולכך חידשה הגמרא ששאר זרעים אסורים מדרבנן ובזה חלוק בעל הכרם שלא עשה איסור, מבעל הזרעים שעשה איסור. וכן

הרי הכבשים לא מפגלי, אם כן, כשחישב לאכול מהן ומלחמן, מיבעיא!

כי קא מיבעיא לי, לאיפגולי לחם, מי מצטרפי כבשים לאיפגולי ללחם, או לא?

אמר ליה: אף בזו, הלחם מפוגל, והכבשים אינן מפוגלין!

ומקשינן: ואמאי נתפגל הלחם, לימא קל וחומר, ומה המפגל דהיינו הכבשים אינו מתפגל, הבא לפגל — דהיינו הלחם — ולא פיגל, אינו דין שלא ותפגל? (47)

דעביד איסורא — קנסוה רבנן, (46) ואילו את האי דהיינו בעל הכרם דלא עביד איסורא — לא קנסוה רבנן, אבל הכא לגבי פיגול עדיין לימא קל וחומר!

ואיכא דמתנו לה לנדון זה של פיגול אכבשים:

בעא מיניה רבי אלעזר מרב: השוחט את הכבשים וחישב בעת שחיטתם לאכול כזית מהן ומלחמן, מהו?

לענין איפגולי כבשים לא קא מיבעיא לי, כי השתא, אם חישב לאכול הכזית כולו מלחם

את החצי זית של תודה על ידי שיצטרף לפוסלה אינו מצטרף לפוסלה, וודאי שלא יצטרף לפגל את עצמו. [ונראה שביארו הקל וחומר באופן זה: ומה תודה המפגלת את הלחם אינה מצטרפת לחצי של לחם לענין לפגל עצמה, הלחם שאינו מפגל את התודה, כיצד יצטרף לתודה לפגל את עצמו]. וכתבו עוד, כי לפי זה לא יקשה ממשנתנו על קל וחומר זה. וביאר הצאן קדשים, כי משנתנו עוסקת באופן שחישב את המחשבה כולה על הלחם, ולכך מתפגל, ומה שאין כן בנדון דנן שפיגולו חל על ידי צרוף עם התודה, בזה שייך קל וחומר למנוע צירוף זה שכיון שאינו מצטרף לפגל התודה לכך לא יצטרף לפגל עצמו.

והקשה השפת אמת, מדוע חשובה התודה "אינו מתפגל", והלא הפיגול חל אף על התודה, ורק שחסר לה שיעור כזית, ובאמת אם יחשב אח"כ בעבודה אחרת על חצי זית נוסף בתודה יחול בה פיגול, וכפי המבואר לעיל בבירייתא שמחשבת חצי זית בשחיטה ומחשבת חצי זית בזריקה מצטרפות לפגל! ? וכתב, שמא סוגייתנו סוברת כשיטת לוי שאין עבודות מצטרפות לפגל.

46. מבואר בגמרא, כי הזרעים שייכים לזה שזרעם שאם לא כן לא היו נאסרים, שהרי אין איסורם אלא משום קנס. והקשה החזון איש [כלאים ג טו] מאחר זרע את הזרעים בתוך שדה חברו, אם כן דינו כיוורד לשדה חברו אשר בעל השדה זוכה בזרעים ואין ליורד כי אם תשלום הוצאותיו, וכפי המבואר בבא קמא [קא א], ואם כן זרעים אלו שייכים לבעל הכרם ומדוע נאסרו! ? ותיריך, אפשר, שמאחר ואין דעת בעל הכרם נוחה בזרעים אלו [משום איסור זריעתם] הרי שאין הוא זוכה בהם, והנם של הזורע. עוד תריך, מדובר באופן שזרע בשדה שלו ורק שהיה בתוך עבודת הכרם של חברו.

47. וביאר השפת אמת, כי מאחר והלחם מתפגל רק משום שהוא טפל להקרבתו, הרי שאם הקרבן עצמו לא נתפגל אף הלחם אין לו להתפגל. ודבריו צריכים ביאור, שהרי מצינו במשנתנו שהמחשבה על הלחם בעת שחיטת התודה אינה מפגלת כי אם את הלחם בלבד, ואילו התודה אינה מתפגלת.

והתוס' [ד"ה המפגל, בסוף הדיבור] ביארו את הקל וחומר וכתבו, שאם הלחם הבא לפגל

ולחם זה לזה בתנופה לא מצטרפת המחשבה בה לפגל את הלחם.

רבה זומי בעי לה לספיקו של רבי אלעזר הכי:

בעא מיניה רבי אלעזר מרבי: השוחט את הכבש האחד של עצרת, וחישב על מנת לאכול כזית מחבירו למחר ולא חישוב בפירוש על הכבש האחר, אלא חישוב על "חבירו", מהו, (48) האם מחשבת "חבירו" שחישב — כבש משמע ונמצא שחישב על הכבש האחר ולא מפגל וכפי השנוי במשנה לקמן [טז א] שהמחשב מכבש אחד על חבירו אינו פיגול, או דלמא מחשבת "חבירו" — לחם משמע ונמצא מחשב מכבש על לחם ומפגל ליה ללחם, כדין מחשב מכבש על לחם? (49)

אמר ליה רב: תניתוה, שחט אחד מן הכבשים על מנת לאכול ממנו למחר, זה

ומקשינן על קל וחומר זה: ומי אמרינן קל וחומר כי האי גוונא, והתניא מעשה באחד שזרע כרמו של חבירו סמדר וכו' ואמאי, לימא קל וחומר, ומה האוסר אינו נאסר, הבא לאסור ולא אסר אינו דין שלא יתאסר?

ודוחה הגמרא: הכי השתא, התם קנבוס ולוף אסרה תורה, שאר זרעים מדרבנן הוא דאסירי, האי דעבד איסורא קנסוה רבנן, האי דלא עבד איסורא לא קנסוה רבנן, אבל הכא, לימא קל וחומר!

ואמרינן: מאן דמתני לה לנדון זה אתודה וסובר בזה שמחשבת חצי זית ממנה וחצי זית מלחמה מפגלת את הלחם, כל שכן שישנה זאת אכבשים ויסבור שמצטרפים עם הלחם לפגלו. ומאן דמתני לה אכבשים, יתכן שלגבי תודה אינו סובר כן, כי כבשים דווקא הוא שמצטרפים לפגל את הלחם, משום דהוזקקו הלחם והכבשים זה לזה לתנופה, אבל תודה דלא הוזקקה תודה

49. כתב השפת אמת, נראה שהגמרא עוסקת באופן שאמר המחשב כי באמת היתה דעתו לאכול מן החלות, אלא שאם לשון "חבירו" אינו חל על החלות הרי אלו דברים שבלב, כי אין הפיגול חל אלא על ידי דיבור ולא במחשבה בעלמא, וכפי שכתב רש"י לעיל [ב ב]. ואם לשון "חבירו" חל על החלות הרי זה פיגול כיון שאמר בפה לשון פיגול בחלות. אולם אם אמר שלא נתכוין לחלות, הרי שאף אם לשון "חבירו" משתמע על החלות אין זה פיגול, כיון שדיבור ללא מחשבה אינו חל.

והחזון איש [קמא, כז יד] הקשה מסוגיא זו על שיטת הרמב"ם הסובר שפיגול חל במחשבה בלבד, שאם כן מה הסתפקה הגמרא, הלא הדבר תלוי במחשבתו?! ויתכן ליישב על פי דברי

48. כתב השיטה מקובצת [אות ח], כי ספק זה הנו רק לדעת רבי מאיר הסובר "מפגלין בחצי מתיר" ומשום כך, אף על פי ששני הכבשים חשובים מתיר אחד ניתן לפגל את הלחם על ידי המחשבה באחד מהם בלבד. אבל לדעת רבנן אף אם חישוב בפירוש על הלחם אינו פיגול, כיון שלא חישוב אלא בעת שחיתת האחד. ובאופן אחר כתב, כי אף לדעת רבנן הסתפקה לענין פסול בלבד, והיינו, אם יש כאן מחשבה מן הכבש על החלות הרי זה פסול, ואם אין כאן מחשבה על החלות אלא על הכבש האחר הרי שאינו פסול כלל. והקרן אורה העמיד הספק כדעת רבי מאיר, וכתב שהיה אפשר לגמרא להסתפק לדעת רבנן לענין פסול בלבד.

השוחט את הזבח לאכול ממנו עצמו למחר, הוא ונסכיו מפוגליו. אבל שחט על מנת להקריב נסכיו⁽⁵⁰⁾ למחר, הנסכים מפוגליו אבל הזבח אינו מפוגל.

גמרא:

תנו רבנן: נסכי בהמה חייבין עליהן משום פיגול מפני שזריקת דם הזבח מתירן לקרב למזבח, ומשום כך חשובים הנסכים דבר שיש לו מתירים למזבח, ודין הפיגול שאינו חל בדבר המתיר, אלא בדבר הניתר על ידי אחרים. דברי רבי מאיר.

אמרו לו לרבי מאיר: והלא אדם מביא זבחו היום ונסכיו רשאי להביא מכאן ועד עשרה ימים וכפי שדרשו מן הנאמר "ומנחתם ונסכיהם", ואם כן לא חשובים הנסכים מגוף הזבח,⁽⁵¹⁾ ומדוע מתפגלים הם על ידו?

שחישב בעת שחיטתו הוא פיגול וחבירו כשר, ואם חישב לאכול מחבירו למחר — שניהם כשרים. אלמא, "חבירו" — כבש משמע?

ודוחה הגמרא: דלמא שם מדובר באופן דפריש ואמר "חבירו כבש".

מתניתין:

הזבח שחישב עליו מחשבת פיגול הרי הוא מפגל את הנסכים שאם שתה מהם חייב כרת משום פיגול. ומאימתי מתפגלים? משעה שקדשו בכלי שאז קדושתם קדושה ואין לה פדיון, דברי רבי מאיר. אבל הנסכים שחישב עליהם מחשבת פיגול אינן מפגליו את הזבח.

ביצד?

לדעת הגר"ח הסובר שמחשבת זריקה שלא בזמנה המפגלת אין ענינה משום מחשבה על אכילת מזבח, אלא משום שזו מחשבה על עבודת זריקה, הרי שכשם שבמחשבת זריקה צריך לחשב על כל עבודת הזריקה, הוא הדין למחשבת ניסוך שצריכה להיות על כל עבודת הניסוך אשר היא לכל הפחות שלושה לוגין.

51. וביאר בכתבי הגר"ז, שנחלקו רבי מאיר וחכמים בשני דברים: א. לדעת רבי מאיר הוקבעו הנסכים עם הזבח והרי הם זבח אחד עמו, ב. הנסכים חשובים דבר שיש לו מתירין ולכך מתפגלים על ידי הזבח המתירם. ורבנן חולקים עליו בשניהם וסוברים שלא הוקבעו הנסכים עם הזבח, והרי הזבח והנסכים שני קרבנות, וכל שכן שאין הנסכים חשובים ניתרים על ידי הזבח. ונמצא שאין הזבח מפגל הנסכים

טהרת הקודש לקמן [קב א] לגבי נדר שאף על פי שחל במחשבה, מכל מקום אם היתה דעתו להוציאו בפיו ולא החליט שיגמר הנדר במחשבתו, אין עליו חיוב לקיים מחשבתו. ולפי זה יתכן כי הוא הדין לגבי פיגול שאף על פי שהוא חל במחשבה, מכל מקום כל שהוציאו בפיו ודעתו להחילו על ידי דיבור אין חל כי אם על ידי דיבור. וכן מבואר בשיטה מקובצת בבא מציעא [מג ב].

50. בכתבי הגר"ז מסתפק, האם שיעור המחשבה על הקרבת נסכים הוא בכזית, כדין מחשבת פיגול בזבח, או שמא צריך לחשב על הקרבת שלושה לוגין שהוא השיעור המועט של נסכים, אשר אינם קרבים בפחות מכך, וכדין הקרבת חוץ שאין המנסך בחוץ חייב על ניסוך הפחות משלושה לוגין. וכתב במנחת אברהם, כי

אמר להן רבי מאיר: אף אני לא אמרתי שהזבח מפגל את הנסכים הבאים לאחר עשרה ימים, אלא בנסכים הבאין עם הזבח בלבד אמרתי שמתפגלים על ידו, משום שבאופן זה חשובים הם מן הזבח.⁽⁵²⁾

ומקשינן על דעת רבי מאיר: והרי אפשר לשנותו לנסכים לזבח אחר, ובהכרח שאין הם מן הזבח, שאם היו חלק מזבח זה כיצד ניתן לשנותם?!?

ומתרצינן: אמר רבא, קסבר רבי מאיר, הוקבעו הנסכים בשחיטה להיות לזבח זה שנשחט, ואין רשאים לשנותם לזבח אחר,⁽⁵³⁾ ובלחמי תודה שהוקבעו עם הזבח ואי אפשר לשנותן לזבח אחר.

תנו רבנן: לוג שמן של מצורע הבא עם אשמו, חייבין עליו משום פיגול אם פיגל בשחיטת האשם, והטעם, מפני שדם האשם

לא רק מחמת שהם שני קרבנות, אלא שאין המחשבה בו חשובה כלל מחשבת פיגול שהרי לא חישוב במתיר על הניתר.

והרמב"ם פסק שהשחיטה קובעת את הנסכים להיחשב קרבן אחד עם הזבח, וכפי המבואר במשנה לקמן [עט א] שאם נפסל הזבח לאחר שחיטה נפסלו הנסכים קרבן זה. ומאידך פסק הרמב"ם שהזבח אינו מפגל את הנסכים. וכתב הקרן אורה, כי לשיטתו אף חכמים מודים שהוקבעו הנסכים עם הזבח, אלא שמאחר ויכול להביאם מכאן ועד עשרה ימים, הרי שאין התירם תלוי בשחיטת הזבח, ומשום כך אין המחשבה בזבח מפגלתם. אכן, התוס' בסוגייתנו [ד"ה אפשר] אינם סוברים כהרמב"ם, והעמידו את המשנה לקמן בדעת רבי מאיר הסובר שהנסכים הוקבעו עם הזבח בשחיטתו.

52. וכתב בכתיבי הגר"ז, כי לדעת רבי מאיר ישנם שני סוגי נסכים: הבאים למחר הזבח ועד עשרה ימים אשר אלו חשובים קרבן בפני עצמו, והבאים ביום הקרבת הזבח, שמאחר ואי אפשר לשנותם לזבח אחר [כפי המבואר בסמוך] הרי הם קרבן אחד עם הזבח. ולדעת רבנן, אף אלו הבאים עם הזבח ניתן לשנותם לזבח אחר, ולכך אינם חשובים קרבן אחד עמו.

53. בדעת רבנן שאפשר לשנותם לזבח אחר הקשו התוס' [ד"ה אפשר], הלא לקמן [עט א] מבואר כי רק משום שלב בית דין מתנה על הנסכים להיות לקרבן אחר, משום כך ניתן לשנותם, אבל בקרבן יחיד שלא שייך בו תנאי בית דין, אי אפשר לשנות הנסכים לזבח אחר, וכיון שסוגייתנו עוסקת אף בקרבן יחיד [שהרי לא חילקה בזה הגמרא, ועוד, שהרי אף בלוג שמן נחלקו רבנן ורבי מאיר וכמבואר בסמוך], אם כן כיצד אמרו רבנן שניתן לשנותם לזבח אחר?! ולכך כתבו התוס' שהסוגיא שם בדעת רבי מאיר היא.

ובכתיבי הגר"ז תמה על קושייתם, הלא זה ששינוי שם שאי אפשר לשנות הנסכים זה משום שהורפרשו לשם מנחה זו, ופסולים הם לשם מנחה אחרת, ואין זה נוגע לדין האמור כאן בדעת רבי מאיר שהוקבעו הנסכים עם הזבח, ומה שאין כן לענין פיגול, אין הנדון תלוי בדין שינוי, אלא בדין "הוקבעו", אשר בזה דעת רבנן שלא הוקבעו, ודעת רבי מאיר שהוקבעו.

ובמקדש דוד [י א] כתב ליישב דברי התוס', כי האמור שם שאין לשנות, היינו ממנחה למנחה שאם נתחייב מנחה והפריש לה שמן אינו יכול לשנותו למנחה אחרת, אבל לאותה מנחה עצמה שייך שיקבע השמן עם סולת אחרת, ואם היה חייב מנחה והפריש סולת ושמן ואבדה

ומתרצינן: אמר רבא: קסבר רבי מאיר, הוקבעו השמן בשחיטה כלחמי תודה.

מתניתין:

פיגל בקומץ — שבשעת הקטרת הקומץ טו-א חשב על מנת לאכול את השיריים למחר, ולא בלבונה. או פיגל בלבונה ולא בקומץ

רבי מאיר אומר: פיגול הוא, וחייבין עליו כרת, שסובר רבי מאיר מפגלין בחצי מתיר. וחכמים אומרים: אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר. אבל כאן הרי פיגול רק בחצי המתיר, לפי שהקומץ והלבונה, שניהם יחד מתירין את המנחה.

ומודים חכמים לרבי מאיר במנחת חוטא

מתירו למתנת בהונות המצורע, שדווקא לאחר מתן הדם על הבהונות נותן את השמן, וכפי הנאמר בפרשה שנותן השמן "על מקום דם האשם" [ויקרא יד] והיינו, שכל זמן שלא נתן מן הדם, הרי הוא מעוכב מליתן השמן. ומשום כך חשוב הלוג דבר הניתר על ידי אחרים, (54) דברי רבי מאיר.

אמרו לו לרבי מאיר: והלא אדם מביא אשמו היום ולונו מיבן ועד עשרה ימים ואם כן אין השמן ניתר על ידי האשם?! (55)

אמר לחן רבי מאיר: אף אני לא אמרתי אלא בלוג שמן הבא עם האשם.

ומקשינן: והרי אפשר לשנותו ללוג שמן זה לאשם מצורע אחר?

השמן להיות "ניתר" על ידי הדם! והשיטה מקובצת [אות טז] כתב, כי היה אפשר לה לגמרא לומר שהדם מתיר את השמן למתן שבע [דהיינו הזאתו לפני ה' שבע פעמים] ומתן בהונות. ומבואר בדבריו, שהטעם במה שאין ליתן מן השמן קודם למתן הדם אין זה [רק] משום דין "על דם האשם" שהרי זה לא שייך לגבי מתן שבע, אלא שמתן הדם מעכב ומתיר את מתן השמן.

55. הקשה השפת אמת, מה בכך שאפשר להביא הלוג לאחר עשרה ימים, והלא מכל מקום כיון שאי אפשר ליתן מתן שמן קודם מתן דם, הרי הדם מתיר את השמן, והרי זה כבשר שלמים אשר אף על פי שנאכל לשני ימים אחר הקרבת הזבח מכל מקום מתפגל הוא על ידי דם השלמים כיון שהוא המתירו באכילה. ואמנם, בנסכים אין זו קושיא כל כך, שהרי מצינו שניתן להביא גם מנחת נסכים בפני עצמה, אבל מתן שמן לא מצינו כלל שיהיה ללא הקדמת מתן

הסולת, יכול להפריש סולת אחרת למנחה זו. והוא הדין לגבי בהמה ונסכים, שאם הפריש בהמה ונסכים לקרבן מסויים, וודאי אינו יכול לשנות הנסכים לקרבן אחר ואף רבנן מודים בזה, וכל מחלוקתם היא באותו קרבן עצמו, שאם הפריש בהמה ונסכים לקרבן זה ונפסלה הבהמה לאחר שחיתתה, לדעת רבנן יכול להפריש בהמה אחרת ולהביא נסכים אלו עמה, ולדעת רבי מאיר אינו רשאי, כיון שהוקבעו הנסכים עם הבהמה שנפסלה, וכשאבדה הבהמה אבדו אף הנסכים.

54. בדברי רש"י כאן מבואר, כי דין זה המעכב את מתן השמן קודם מתן הדם מחשיבו להדם להיות "מתיר" למתן השמן. ולכאורה יש להעיר, שהרי ענינו של דין זה אינו אלא מפני שצריך ליתן השמן "על דם האשם" וכפי שכתב רש"י בפירושו, והיינו, שכל זמן שלא נתן הדם אין כאן נתינת שמן על דם האשם, ואם כן, אין זה משום שהדם הוא המתיר לנתינת השמן, ומדוע נחשב